

REDACTIA

Deak Ferenc-utca nr. 30.

ABONAMENTUL

In Romania si straina:

pe an 20 cor.

pe 6 luni 10 "

pe 3 luni 5 "

pe luna 2 "

de Duminică pe an

4 coroane.

In Romania si straina:

pe an 40 franci.

Prescripțiile nu se înșoacă.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 30

INSERTIUNILE:

de un șir zarmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Prințul moștenitor Francisc Ferdinand în România.

Ziarele maghiare aduc știrea, că Alteța Sa Imperială și regală Arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul presupțiv al tronului monarhiei noastre se va duce în România, să laudă la vânătoarea ce prințul Ferdinand al României va aranja-o în munții Gorce.

Cei cari țin la bunele relațiuni între Austro-Ungaria și România, de sigur se vor bucura de această știre. Pentru-că deși vânătoarea este o petrecere, la care afaceri de ale statelor nu se discută, ori cel puțin s'ar crede că se discută, totuși adesea, cu ocazia de a discuta, de a pune la cale lucrurile importante. Azi, este adevărat, între România și Austro-Ungaria, grație înțelepciunii celor doi monarhi, relațiunile noastre nu se poate mai strînse și mai bune. Visita ce ar face-o deci pe pătrund românesc arhiducele Francisc Ferdinand, ar putea să fie talmăcită cel puțin ca un semn al bunelor relațiuni între cele două state.

Pentru noi Români din statul univertal visita aceasta poate să însemneze mai mult decât de ce. Noi la curtea noastră nu prea avem pe nimeni și pentru viitorul neamului nostru nu este de puțină importanță ca viitorul împărat și rege să se învîrtă cât mai mult și cât mai des în cercul și locurile unde sunt Români să-și poată forma o părere justă. De aceea ne-am bucurat, când astă-vară am putut saluta pe Alteța Sa la manevrele ce s'au dat în regiunile cu regimente românești și pe prințul locuit de Români. Din isvor sigur putem și auzi, că Alteța Sa a fost încântat de atitudinea Românilor și admirat calitățile lor militare. Cu un general a și vorbit mai mult d'o oră după manevre — despre Români și a conchis să la despre ei informațiuni care se poate de esacte.

Documentele Hurmuzaki¹⁾

Amicii politici ai d-lui T. Maiorescu au rău când revindică, prea sus și numai în domnia-sa, onoarea de a fi înzestrat cu o istorică românească cu marele Corde de documente care a dat la noi un avânt studiilor de istorie națională și care se cunosc sub numele de colecțiunea Hurmuzaki. În adevăr, unul din tinerii colaboratori ai congresului politic care a avut loc în luna lui Iunie a anului trecut în teatrul liric, vorbind de dl Maiorescu a spus în focul improvisării următoarele: „Se înduioșează astă-zî contemporanii, când aud că bietul Șincai a umbrat pribeag purtând în traistă un mare număr de istoria neamului său. Se va înduioșa de asemenea pe viitor cel-va va citi, că prieten — ar trebui să zic frate de căpetenie al d-lui Carp — ca tinăr ministru de instrucție cea dintâi grijă a avut-o, a fost cea fuga în Bucovina, să scape din mâinile nemților documentele, care fac prețioasă colecțiunea Hurmuzaki“.

Induioșarea în cazul acesta din urmă este așa de deplasată, pe cât este de exactă și de comparativă cu marele Șincai, fiindcă dl Maiorescu s'a mărginit a face ceea-ce se poate de inteligent ar fi făcut în locul său și rolul său se reduce la faptul că, în calitate sa de ministru al instrucțiunii publice în 1874, a primit propunerea de

1) L'Indépendance Roumaine din 26 Noem. 1903.

Dacă i-au plăcut Români aici, în Ungaria, unde ducem o viață grea și nu ne putem desvolta toate calitățile, cu atât mai mult o să-i admire dincolo, în România liberă, unde are prilej cu adevărat să admire cum un popor apăsător de veacuri, și de Turci și de Tătari și de Muscali: am putea zice de toți, — în câte-va decenii și-a întemeiat un stat modern, care deși mic, dar s'ar putea numi *model*, căci s'a distins pe câmp de luptă croindu-și soarta cu puterea armelor, prin vitejie și bărbăție; s'a distins pe cale politică, ear pe teren economic d'asemeni a dat dovezi de înalte însușiri.

Să ne aducem numai aminte de grija deosebită ce și-au dat Ungurii ca arhiducele Rudolf să fie educat de profesori unguri, de deosebita simțință ce au avut ca decedatul arhiduce să petreacă des în Ungaria, — și ne vom da seama de interesul ce-l putem avea și noi ca cel puțin viitorul monarh să ne cunoască bine și să ne aprecieze după adevărata noastră valoare, ear nu după informațiile ce i-ar da sfetnicii unguri!

Ducându-se Alteța Sa în România, fără îndoială că va primi bune impresii despre poporul român. Și cum poate și ca *poporul român de pretutindeni are aceleași însușiri*, va trebui să se simtă mândru, că și sub sceptrul habșburgilor trăiesc trei milioane de Români bravi și credincioși; își va aduce aminte că acest popor *întotdeauna, în toate împrejurările*, a ținut cu Tronul, că toate steagurile regimentelor alcătuite din acești Români *au fost decorate pe câmpul de luptă* pentru credință și eroism!

Prin urmare putem avea și noi speranță, că dacă vicisitudinile politice au creat situații în afară de sfera „constituțională“ a actualului monarh ne pot închide Burgul, cel puțin viitorul monarh, umblând des printre Români, va fi așa de bine informat despre noi,

în cât chiar când nu ni-ar auzi bătând la poarta pe care e scris că *Iustitia est regnorum fundamentum*, fi va veni minte să se întrebe și să întrebe și pe cel din jurul Său: *ce mai fac Români?*

Ungurii l'au plâns pe arhiducele Rudolf nu numai pentru tinerețea lui, pentru durerea ce tragicul său sfârșit a cauzat bătrânului Francisc Iosif, ci l'au plâns mai ales pentru-că perdeau speranțele multe ce pusese întru el cu privire la înalta protecție ce le acordase deja ca moștenitor presupțiv al tronului... Câte nu era să le facă ajungând domnitor!...

Și nu odată Ungurii se plâng că arhiducele Francisc Ferdinand nu le acordă favoare deosebită...

Ceea ce pare a fi un semn, că Alteța Sa n'are preferință, ci ține să cunoască toate popoarele asupra cărora va fi chemat să domnească.

Fie ca mergerea sa în România să-i mărească încă simpatia ce o are pentru Români, în cari dincolo are aliați valoroși, ear aici supuși cari de veacuri s'au distins în apărarea tronului.

Deficitul din anul viitor în bugetul croat-slavon, va fi de 3 milioane și opt mii. Se va face un anumit proiect de lege pentru acoperirea acestui deficit. Croații stăruiesc ca deficitul să-l plătească — Ungaria.

In Dieta Croației s'a prezentat un proiect de lege în virtutea căruia pe viitor în toate actele se vor folosi numai numirile croate ale comunelor de pe teritoriul Croației și Slavoniei.

„Gazeta Transilvaniei“ din Brașov într'un articol de 4 coloane s'a apucat din nou să combată propagația pentru intrarea Românilor în activitatea parlamentară.

publicând un volum de Omagiu, în semn recunoștință științifică. Dedicăția din fruntea volumului începe cu aceste cuvinte.

„Lu! Dimitrie A. Sturdza, — ca acela care, el însuși autor de lucrări prețioase pe terenul istoric, — întemeietor al numismaticii române, — a sprijinit necurmat tipărirea izvoarelor externe ale istoriei românești, — făcând din colecția Hurmuzaki una din grijile sale de căpetenie“...

Și această dedicație e semnată de persoane cari fac parte din aceiași grupare politică ca și tinărul orator dela teatrul liric, și cu mult mai în măsură decât dînsul de ași da seama de ceea-ce se datorește fiecăruia în materie de servicii aduse istoriei naționale.

Înaintea dar de a încerca să analizăm ultimul volum al colecțiunii Hurmuzaki care a apărut zilele acestea și care cuprinde documente de cea mai mare însemnătate asupra vieții și faptelor eroicului prin excelență al istoriei noastre naționale, ale lui Mihail Viteazul, — trebuie să arătăm, în câte-va cuvinte și pentru publicul cel mare, istoricul acestei colecțiuni de documente.

Baronul Eudoxiu de Hurmuzaki este reprezentant il cel mai strălucit al unei familii de buni Români de origine moldovenească, care a rămas și s'a stabilit în Bucovina, după anexarea acestei provincii la imperiul Austriei. Situațiunea familiei și frumoasele sale merite personale au

Și oare cu ce motive ne combate? Pentru-ce e mai bună pasivitatea, de cât activitatea?

Pentru aceea e mai bună pasivitatea de cât activitatea, — zice, „Gazeta Transilvaniei“ — pentru-că noi, adevărați activiști, suntem niște prosti și blăstâmați, oameni, cari „ni-am pregătit patul calduț al deputăției“, cari „umblăm după interese particulare“, suntem farisei, falși, ștregari, buni de furci, cum se cuvine oamenilor, cari înșelând poporul român vreau să ajungă ei la domnie, dar de popor nici că le pasă.

Acestea sunt motivele, cu cari ne combate „Gazeta Transilvaniei“. Dar pentru aceea ea este obiectivă, nu insinuă, nu etamă, nu insultă, ferească Dumnezeu, ea este obiectivă.

În fața astorfel de motive obiective însă, noi nu discutăm, ne lipsește talentul, dar nici poftă nu avem.

Ținem însă ca și din acest incident să asigurăm publicul nostru cetitor, că noi pe dl Dr. Aurel Murășanu îl socotim om de omnie și bun Român. Să ni-l țină Dumnezeu încă mulți ani fericiți, întreg, sănătos.

Cearta dintre kossuthiști.

De mai multe zile organele celor două fracțiuni kossuthiste duc între dînsese un războiu violent. *Magyarorszag* publică acușările cele mai grave la adresa lui Kossuth numindu-l pe acesta naiv, băiețandru bătrân, becisnic, strimț la vedere, fără curaj și chiar poltron, care fuge de luptă, pactează cu guvernul, desarmează lui *Tisza*... *Egyetértés* ripostează pe același ton, arătând înainte de toate că nici odată Kossuth n'a aprobat obstrucționismul și careată cum când era *Szell* la putere, cel care condamnă pe obstrucționiști mai tare era *Bartha Miklós*, în ziarul *Magyarorszag*... Mai nostim e că *Magyarorszag* de Duminecă publică la loc

făcut că i-s'a permis să cerceteze arhivele imperiale din Viena, unde a adunat o foarte bogată colecție de documente privitoare la țările românești. N'a avut însă fericirea de a vedea, în viață fiind, publicându-se această comoară care îl costase trei-zeci de ani de muncă stăruitoare. Familia sa, după îndemnul d-lui D. A. Sturdza, a predat ministerului de instrucțiune publică din România, toate manuscritele cu singura condițiune ca ele să fie publicate.

S'a numit atunci o comisiune, compusă din M. Kogălniceanu, A. Odobescu d-nii T. Rosetti și D. Sturdza, având ca secretar pe dl I. Slavici care hotărî să publice prețioasele manuscrite în două serii: una sub titlul „Documente privitoare la istoria Românilor“, cuprinzând documentele copiate de Hurmuzaki, și o altă serie sub titlul de „Fragmente din Istoria Românilor“, cuprinzând diferitele capitole ale acestor istorii, scrise de Hurmuzaki în nemțește.

În 1880, ministrul de instrucțiune publică întâmpinând oare-cari greutăți în publicarea regulată a acestui însemnat material istoric, convins fiind, pe de altă parte, că această lucrare era mai mult de competența unei societăți de învățați decât aceea a unei administrațiuni publice, — Academia Română a luat asupra sa sarcina de a îndeplini dorința baronului de Hurmuzaki. S'au publicat astfel, cu ajutorul bănesc al ministerului, toată partea istorică originală în 5 volume și 3 volume de documente cari, împreună cu cele 3 publi-

de frunte un articol al lui Bartha, care sub Széll condamna aspru „acea-stă luptă fără rost...”

Din presă, încăerarea s'a transpus în Dietă.

Intr'adevăr, Sâmbătă Kossuth și Polónyi s'a năpusit asupra lui Holló dela „Magyarország”, ear Bartha a ținut să reflecteze, numindu-l pe Polónyi unealtă al guvernului.

Exposeul lui Goluchowsky.

Ca de regulă, așa și anul acesta, exposeul din Delegațiunii al contelei Goluchowsky a fost o dezvoltare mai largă a chestiilor atinse de M. Sa în mesagiul prin care a deschis Delegațiunile.

Eată pasagiile mai importante, pentru noi Românii, din exposeul ministrului de externe:

Ministrul constatând dezvoltarea satisfăcătoare a relațiilor noastre amicale cu Imperiul rusesc, relațiunilor care se consolidează din ce în ce mai mult și cari, judecând după misiunea ce au de îndeplinit azi, permit de a se aștepta la o întărire a garanțiilor de pace.

Astăzi se poate constata cu satisfacțiune că speranțele puse pe înțelegerea dela Petersburg din 1897 au fost pe deplin justificate. Convingțiunea că nu există nici un motiv real pentru o politică de neîncredere și de ostilitate latentă între cele două imperii s'a afirmat din ce în ce mai mult din ambele părți și a adus, în cursul anilor o perfectă unitate cu concepțiunea și apreciațiunea multor chestiuni, fapt ale cărui consecințe fericite trebuie prețuite tocmai în acest moment.

Ministrul expune apoi amănunțele noului program de reforme prezentat de Rusia și Austria, și al cărui conținut este cunoscut, și a adăugat că din el se poate conchide că cele două puteri au abordat misiunea lor în mod foarte serios și cu o grijă de a rezolva în mod conștiincios sarcina lor.

In prezența criticelor ridicate de această notă, ministrul crede de datorie de a releva că de o parte puterile nu puteau depărta ideea că Turcia, din lipsa de măsuri efective de supraveghere nu va abandona politica sa de sinucidere și amenințând pacea Europei, pe când de altă parte, ea nu putea să uite că fericirea națiunilor

străine nu pot avea primul pas înaintea intereselor proprii lor siguranțe și al propriei lor liniște.

In ce privește România și Grecia, aceste două regate au observat față de turburările balcanice o atitudine, care denotă maturitatea lor politică, și prudența lor și aceasta în așa mod, încât consolidează din nou reputațiunea lor bine-meritată ca elemente de ordine și de pace în Europa, dând în același timp un sprigin încercat marelui operă pacifice la care, de acord cu celelalte mari puteri, noi ne silim de a consacra cele mai bune ale noastre năzuinți.

România a urmărit de o lungă serie de ani această linie politică cu o consecință conștiință de scopul propus. Trebuie în același timp constatată cu o egală satisfacțiune că în prezent și Grecia urmărește în mod leal aceiași cale.

Ministrul face în urmă să reiasă că în toate țările se manifestă în mod din ce în ce mai evident tendința de a mări fără încetare garanțiile păcii și de a reduce divergențele cele mai sensibile și de a le aplana pe calea schimburilor de vederi.

In sfârșit, ministrul menționează moartea papei Leon XIII și constată că recentul conclave și-a îndeplinit misiunea într'un mod fericit care a provocat o satisfacțiune generală. Ministrul profită de această ocaziune pentru a demonstra netemeinicia aserțiunilor care tăgăduesc existența dreptului de veto al Austro-Ungariei față de conclave și care vedă lu această un amestec ilegal în afacerile eclesiastice. Ministrul respinge în modul cel mai energic aserțiunea după care Austro-Ungaria în exercitarea dreptului său de veto ar fi lucrat ca reprezentant al unui grup politic. Ministrul constată că, în această privință nici un schimb de vederi n'a avut loc nici-odată și cu nimeni.

Interpelarea d-lui Lendl.

In ședința dela 12 Decembrie a Dietei maghiare, deputatul dr. Lendl reprezentant al cercului Răcaș a adresat guvernului o interpelare asupra căreia ne simțim dator să insistăm îndeosebi. Una pentru că e vorba de Români, ear pe de altă parte pentru că s'a dovedit și cu acest prilej ce grijă puțină are guvernul față de cetățenii în mizerie... îndeosebi când aceștia sunt Români!

cate de minister, reprezintă aproape tot materialul adunat de Hurmuzaki.

In vremea aceasta Academia ajunsese să adune un număr însemnat de documente, originale și copii, și când a venit vremea ca să le pue la îndemâna învățaților altfel decât modestele sale săli de lectură, — adică să le publice, — s'a hotărât a se alege mai întâiu documentele externe și a se publica în colecțiunea începută și care avea să păstreze în viitor numele celui care adunase întiile documente de acest fel. Academia îi ridică ast-fel, — și și în același timp ei însăși, un monument mai durabil de cât marmura și bronzul.

Se însărcinară, în afară de aceasta mai mulți învățați străini și români cu bunăvoință, cari aveau să facă cercetări în depozitele și arhivele din străinătate.

Primele documente de acest fel au fost procurate din arhivele venețiene, unde răposatul C. Esarcu găsește niște acte de cea mai mare însemnatate, privitoare la Ștefan-cel-mare și la Petru Cercel. Aceste acte a fost publicate mai întâiu în diferite reviste române și reproduce în urmă în colecțiunea Hurmuzaki, împreună cu altele procurate de B. Cecchetti, directorul arhivelor din Veneția, de răposatul Frolo, profesor la Universitatea din București, și de alții.

In urma cercetărilor făcute în Galiția și Polonia de d-nii B. P. Hașdeu și I. Bianu, Academia și-a procurat o serie de

acte latinești și polone cari au fost publicate cu cea mai mare îngrijire de d. I. Bogdan.

O altă serie de documente fură aduse de răposatul A. Odobescu și d. Gr. G. Tocilescu și scoase din arhivele din Paris, mai cu seamă din Biblioteca națională și din arhivele ministerului de afaceri străine. Această serie a fost continuată prin acte procurate de d-nii D. A. Sturdza și D. C. Sturdza, și publicate de d-lor împreună cu C. Colescu-Vartic și d. O. Lugoianu.

D. N. Densușianu a fost însărcinat să completeze documentele lui Hurmuzaki cu tot materialul pe care Par fi putut găsi în publicațiunile similare și care ar putea interesa istoria Românilor, punându-se astfel la îndemâna învățaților isvoare pe care nu le-ar fi putut dobândi decât cu mari greutate și acolo unde colecțiunile originale ar fi lipsit, și acesta este cazul mai tuturor bibliotecilor noastre publice.

Vom mai aminti documentele scoase din arhivele țării cu cari am fost în legătură mai strînse, ca Transilvania, Ungaria, Turcia, documente din cari nu s'au publicat decât o parte.

Prin urmare din toate aceste eforturi întrunite s'a făcut colecțiunea Hurmuzaki, despre care cine-va care se pricepe se exprima astfel:

„Se poate zice că nici odată o des-văluire de isvoare n'avuse un caracter așa

Dr. Lendl a spus anume că deja înainte de asta cu 8 luni anunțase interpelare în privința mișcării pe care o îndură locuitorii a 9 sate din cercul său electoral din cauza exploatarea neomenoasă ale marilor arendași (ovrei) ai statului; nu dezvoltase însă interpelarea atunci deoarece ce ministrul de culte, care administrează averile fondationale din cercul Răcașului, îi promisese că va îndrepta lucrurile. Nu s'a făcut însă de cât o cercetare, pe urma căreia poporul nu s'a ales însă cu nimic. Eată de ce se simte dator să dea acum alarm, eată a mai aștepta ar fi să privească impasibil cum țeranii d'acolo sunt chinuți.

D-l Lendl spune că între marii arendași ai averilor fondationale este și primul inspector care fiind protejat, se distinge prin cea mai neomenoasă exploatare... Și asta așa-i nu numai la Răcaș, ci pe întreaga vale a Begeiului și Timișului (unde populația e română!) statul în loc să arendeze sâtenilor, da averile în arenda unor ovrei și protejați de ai stăpânirii, cari apoi le arendează ei sâtenilor, se înțelege exploatarea pe aceștia în chip nemilos luându-le nu numai arenda mare ci-i obliga la zile de lucru, adevărată robota, apoi să dea atâția pui, ouă, găște, căci acei arendași fac negoț și cu de astea. Dacă țeranul nu se duce la lucru când îl cheamă, arendașul îl amendează cu 18 coroane pentru două zile, ear dacă-i dator, arendașul îi socotește pentru 36 coroane grâu în valoare de 60 coroane ba s'a dovedit un caz, când pentru 28 fl. arendașul a cuprins dela sâten grâu în valoare de 60 floreni.

D-l Lendl a înșirat numeroase casuri, toate dovedite.

Ministrul Berzeviczy a promis îndreptare. Vom vedea dacă se ține de vorba. Deputatul Răcașului la tot cazul îndeplinește o datorie dacă va veghea ca ministrul să împlinească ce a făgădui.

Milioane în petrol.

Lumea nouă atrase, în timpul secolului trecut, pe europenii tineri, energici, îndrăzneți cari se simțiau în stare să facă să valoreze resursele acestui ținut nou, atât de mult favorizat.

Dar America a perdut atracția pe care o exercita asupra oamenilor din vechiul continent. Colosalele averi cari s'au făcut nu se mai reînnoesc pentru emigranți, și condițiunile de trai în America sunt tot așa de grele pentru muncitorii ca și în Europa.

Când foiletezi ziarele americane sau mexicane, ești surprins întâlnind mereu, ca să se desemneze un Stat, expresiunea Imperiul tinerului! Nu cumva o fi vorba de Imperiul fondate de tinerul Lebaudy? Nici de cum, imperiul acesta n'a dobândit până acuma atâta notorietate. E vorba numai de Texas.

Acest Stat al Uniunii americane, care numără mai mult de 1 milion 600.000 de locuitori, a fost exploatat de o bandă de tineri aventurieri cari au câștigat, în puțin timp, una din acele averi considerabile a căror citră te face să te crezi pe altă lume.

Unul din ei, Sam Stely, dela vârsta de trei-spre-zece ani, fără să aibă milă de des-perarea părinților săi, vagabonda pe stradele Londrei în tovarășia unor băieți de aceeași teapă. Treaba aceasta ținu mai mulți ani.

Arestat, într'o seară de iarnă, pe când fura dela ușa unei prăvălii, dat în judecată, era să fie condamnat la închisoare, până la majoritate, într'o casă de corecțiune, când, la sfârșitul desbaterilor, ținărul hoț se ridică și făcu această declarație uimitoare:

— Domnilor judecători, o să mă condamnați și o să aveți dreptate. Cu toate principiile bune pe cari le-am primit dela părinții mei, împins de instinctele mele vicioase, am furat și am fost prins în flagrant-delict. Cu toate acestea, d-lor judecători, fac apel la indulgența dumnea-voastră. În timpul șederii mele la închisoare, mi-a căzut sub ochi un ziar conținând minunțiile țărilor americane. Indrăznețul poate să facă acolo avere. Dacă aș fi liber, m'ași duce îndată în aceste ținuturi fericite, și mi'ași răscum-păra greșelile mele trecute.

Poate că avea dreptate, ștregarul! Cuvântarea lui impresionă pe magistrații, cari îl achitară, și fostul vagabond, expediat pe un vapor, debarcă într'o bună dimineață în Statul Texas.

Nu trebuia în timpul acela decât să faci puțuri în acest ținut bogat, ca să aduni de îndată valuri de păcură. O regiune, între celelalte, era mai privilegiată: Marele Beaumont.

Tinerul nostru emigrant, în vîrstă atunci de opt-spre-zece ani, se instală acolo: în curând se întâlni cu alți tineri ca dînsul activi și stăruitori, și acești dibaci aventurieri câștigau sume enorme.

Îndată ce producțiunea unui puț începea să scoază il părăsiau și făceau altul într'altă parte.

În curând fama bogățiilor din Texas se răspândi în America și în Europa. Mulțimea năvălia în acest Eldorado al petrolului, dar deja beneficiile începuseră să se micșoreze.

Cei d'întâi cuceritori câștigară tone de aur vinzând pământurile pe cari le cumpăraseră pe „o bucată de pâne”. Ceea ce prețuia mai înainte cincizeci de bani metru, se vindea acum cu 100 de franci.

Doii negrii, cari locuiau într'un loc deșertic, situat într'un district petrolifer își cedară locuința pentru 200.000 de franci.

O activitate imensă domnie în ținut, orașele se fondau, pădurile dispăreau cu o repeziune neauzită, drumurile de fer construite aduceau din nord regimente de muncitori.

Stely și tovarășii săi deveniră regi în regiunile. Fama primului trecător al Atlanticului și averea sa mărite prin istorisirea ziarelor, minunau pe londonezii cari îl cunoscuseră.

Intr'o zi Stely primi o scrisoare dela președintele tribunalului în fața căruia compăruse odinioară.

Magistratul anunța apropiata sorise la Texas, a propriului să fiu, pe care îl încredința ținărului, rugându-l să supravegheze de aproape și să încurajeze pe noul emigrant.

de măreț prin proporțiile ei și nu influențase într'un chip așa de hotărîtor, preschimbând tot, ca seria de volume care veșnicesc, înaintând necontentit, despiciend, negurile necunoașterii, numele baronului Eudoxiu de Hurmuzaki.

Colecțiunea Hurmuzaki ia de-odată o altă înfățișare cu colaborarea dlui N. Iorga. Profitând de vacanțele sale, d-sa a trecut prin mai toate orașele Europei în care credea că poate găsi o urmă a trecutului nostru, și, în câțiva ani ne-a dat — în afară de documentele privitoare la istoria medievală a peninsulei balcanice, cari i-au făcut numele cunoscut pretutindeni, — ne-a dat și un tezaur fără preț pentru istoria Românilor. O parte din această comoară a fost publicată în colecția Hurmuzaki.

Dacă textele publicate de dl I Bogdan sunt remarcabile prin exactitatea reproducerii, volumele dlui Iorga ne isbesc prin bogăția și noutatea adnotărilor, prin expunerea limpede a introducărilor, cari sunt adevărate monografii. As fel prefața vol XI este o istorie completă a urmașilor lui Mircea Ciobanul, cari au domnit în Moldova și în Țara Românească în veacul XVI, — introducerea vol. X cuprinde primele mișcări de politică națională în secolul XIX.

Un al treilea volum, care a apărut de curând, cuprinde documentele adunate de N. Iorga, asupra lui Mihai-Viteazul.

Vom vorbi despre dînsul în curînd, mai pe larg. Ținem însă să protestăm chiar de pe acum în contra unei acușățiuni stupide care s'a aruncat dlui Iorga acum câțiva ani și care se mai repetă din când în când: Dl Iorga, într'o conferință, ar fi tratat pe Mihai-Viteazul de cap de bandă.

Nu e adevărat. Și pentru a o dovedi vom cita cuvintele cu cari se termină prefața lucrării pe care dl Iorga o publică asupra marelui erou:

„Autorii de cărți simțeau că nu erau eroii. Mihai e mai vrednic de această iubire decât mulți alții: pentru însușițele lui rare de soldat, pentru nemăsurata sa grabnică și, nu mai puțin, pentru rectitudinea sufletului său limpede.

„Și, când el e din poporul meu răspândit și astăzi sub toate stăpânirile străine, apăsător de o nedreptate care pe unele locuri e mai veche de o mie de ani, când el a înconjurat pentru tot-deauna cu strălucire numele nostru și l'a bucurat în lumea largă din buciunile lui de război, când printr'insul s'a săvîrsit odată, — singura dată — uimitoarea minune a strănerii noastre laolaltă sub același steag de biruință pe care-l vedem iarăși fluturînd asupra-ne în cele mai nebune și sînte visuri ale noastre, cum aș putea să nu închin prinosul smeritei mele iubiri Stră-bunului?”

Nerva Hodoy.

Magasinul de resturi al Fraților LENGYEL

ARAD, Piata Libertății Nr. 21.

Resturi în prețuri extraordinare de ieftine.

Resturi diferite rămase din magazinul nostru principal, diferite pânze, canava, creton, bacheret, stofe de dame, postav bărbătesc, stofe de mobilă, și resturi de perdele de dantelă se vînd în prețuri eftine în casa noastră particulară avem

65 3-8

O PRAVALIE SEPARATA DE RĂMĂȘITE

unde pe lângă resturile eftine sus amintite se mai capătă stofe demodate, coverturi de flanel pentru masă și pat, plapomi și pânzării de masă

se vînd în prețuri peste măsură eftine. Resturile vîndute cu prețuri fixe și după cumpărare se schimbă cu plăcere.

Comandele din provincie se efeituesc punctual.

Desfacere totală de marfă.

Hajek Antal

Pravalie de sticlărie și porțelan.

ARAD, Strada FORRAY Z. (Üveg-Udvar).

Pentru sistare de prăvălie cu concesiie oficioasă

desfacere totală de mărfuri

unde se vînde

marfa sub prețurile de fabrică.

Cel mai bun isvor de aprovizionare pe Crăciun.

Telefon Nr. 247.

77 1-

BRUNNER BÉLA, ARAD

(Piața libertății Nr. 20, colțul străzei-Forray).

CUMPĂRARE OCASIONALĂ!

Pentru edificare și strămutare de local.

Prețuri colosal reduse!

Cu deosebire ieftin de tot se vor vinde felurite obiecte de lux, Bronz, piele, lemn și plüsch.

Gukkere pentru teatru!

Tabachere de piele pentru bani, țigări și tabac; felurite geamantane pentru călătorii.

Șaluri pentru voiagiuri!

Mănuși fine bărbătești și femești. Evantaile de bal extraordinar de elegante.

Asortiment bogat în tot felul da articole de modă pentru bărbați.

Pălării, jobene, claque, mițe de băești și călătorii Cămăși, mangete, cravate, batiste, ciorapi, ghete, camașne, bastoane și paraplee etc. etc.

Galoși foarte fini, veritabili de America.

Comande în provința să efeituesc prompt.

Prețuri ieftine! Servire promptă! Prețuri ieftine!

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Pravalie nouă!

Următorul D-nei Ved. I. Sütö

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă, porțelan, lampe și rame de tablouri.

67 2- ARAD,

Piața Libertății (Szabadság tér 20). Casa contelui Nádasdy, colțul străzei Forray.

Pe lângă prețuri mderate se află de vînzare vase de porțelan, pentru cafea, ceai; vase de la-vois, obiecte de gală din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șel.

Cadouri de erăciun și anul-noul

Petrol de cristal, litru 20 cr. (40 fil.).

Pravalie nouă!

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr 387

BRAUN N. A.

depozit de culori.

Arad, piața Boros-Béni Nr. 10.

Mare deposit de firmis, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vopsirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a. toate de prima calitate.

— Comande din provința se efeituesc prompt și solid —

1084 70- — Pachetarea gratuit. —

Cel mai eftin isvor de cumpărare din Arad.

Juvaericale,

bucăți de aur și argint (frante)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu site obiecte. 1005 91-

Deutsch Izidor,

clasonicar și juvaergiu

Arad, strada Templon.

— Telefon nr. 483. —

WOLF JÁNOS.

— ciobotar de ghete de bărbați și dame. —

Arad, colțul pieții Libertății și str. Simonyi.

Am onoare a atrage atenția on. public din loc și provința, că în atelierul meu de ciobotări ipregătesc ghetele cele mai frumoase și elegante și solide, precum și ghete ortopedice. pe lângă deplină garanție. 994 45-51

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactor.

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provința se efeituesc prompt și punctual. — Lucru bun și solid! Prețuri moderate!

Serviciu punctual! 1045 53-

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

In atențiunea damelor.

Care dorește să-și procure cu prețuri colosal de reduse materie bună de vestiminte, barcheturi, pânseturi de spalăt și cearșafuri de iarnă să nu intrelase a visita magazinul ocașional al lui

Hoffmann Sándor

unde resturi se pot capăta în prețuri aproape de jumătate, iar alte haine de iarnă în prețuri foarte favorabile.

HOFFMANN SÁNDOR, în colțul pieții Libertății,

Edificiul Teatrului.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 10. 54 4-10